

Wymagania edukacyjne

klasa 3

I. Edukacja polonistyczna

Osiągnięcia w zakresie słuchania

Uczeń/Uczennica:

- słucha z uwagą wypowiedzi rówieśników i dorosłych, i je rozumie
- wykonuje zadania po wysłuchaniu instrukcji
- słucha tekstów czytanych przez nauczyciela i uczniów, zapamiętuje najważniejsze informacje
- słucha uważnie wypowiedzi osób podczas różnych wydarzeń kulturalnych
- słucha krytycznie wypowiedzi innych osób, różnych sposobów interpretacji wierszy lub prozy
- naśladuje wzorcową recytację i poszukuje własnych sposobów interpretacji tekstów
- słucha i czeka na swoją kolej, uczy się powstrzymywać chęć nagłego wypowiedziania się

Osiągnięcia w zakresie mówienia

Uczeń/Uczennica:

- wypowiada się płynnie, wyraziście, stosuje pauzy gramatyczne, właściwą intonację, tempo i siłę głosu
- proponuje własne sposoby interpretacji tekstów literackich
- zadaje pytania
- układa pytania do wywiadu, np. ze znaną osobą
- wypowiada się w sposób uporządkowany na bliskie mu tematy, używa zdań rozwiniętych i złożonych
- tworzy ustny opis przedmiotów
- opowiada zgodnie z planem i według ilustracji z wykorzystaniem zgromadzonego słownictwa
- prezentuje w ciekawy sposób, używając argumentacji, wybraną książkę (ciekawostki i zagadnienia naukowe, efekty doświadczenia)
- analizuje własne wypowiedzi i poprawia w nich błędy, np. powtórzenia, błędy gramatyczne
- układa opowiadanie na podstawie tekstu literackiego
- układa wypowiedź ustną na temat wykonanej pracy, wycieczki, pracy zespołu, itp.
- recytuje wiersze
- podejmuje próbę oceny zachowania rówieśników, bohaterów występujących w utworach literackich i historyjkach obrazkowych
- dobiera stosowną formę komunikacji i własnego zachowania – okazuje szacunek rozmówcy

Osiągnięcia w zakresie czytania

Uczeń/Uczennica:

- czyta płynnie, poprawnie i wyraziście (również nowy tekst prozatorski, wiersz, dialogi)
- czyta po cichu złożone polecenia, instrukcje gry, obsługi urządzeń, czasopisma oraz teksty popularnonaukowe

- określa cechy i ocenia postępowanie bohaterów
- określa relacje pomiędzy bohaterami występującymi w opowiadaniu
- ustala kolejność zdarzeń w tekstach literackich i opowiadaniach
- wskazuje związki przyczynowo-skutkowe w tekstach
- wskazuje wydarzenia, które mają wpływ na zmianę postępowania bohatera
- określa nastrój utworu
- ustala kolejność zdarzeń w przeczytanych tekstach
- wyróżnia bohaterów i miejsce akcji w przeczytanych tekstach,
- wyszukuje w tekście fragmenty na podany temat
- czyta tekst z podziałem na role (dialog)
- odróżnia utwór wierszowany od opowiadania, opisu
- wskazuje w tekście wyrazy niezrozumiałe i trudne oraz poszukuje ich wyjaśnień
- wyszukuje w tekstach fragmenty, które charakteryzują bohaterów
- bierze udział w projektach czytelniczych

Osiągnięcia w zakresie pisania

Uczeń/Uczennica:

- pisze czytelnie
- pisze estetycznie
- dokonuje samooceny i korekty samodzielnie zapisanego tekstu
- właściwie rozmieszcza tekst na stronie zeszytu
- samodzielnie pisze: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia
- adresuje kopertę
- samodzielnie pisze recenzję książki (lub przedstawienia), podziękowanie, gratulacje
- pisze ze słuchu – zachowuje poprawność ortograficzną w wyrazach opracowanych w czasie zajęć
- pisze zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi
- zapisuje teksty z użyciem znaków interpunkcyjnych
- prawidłowo przenosi wyrazy
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej
- poprawnie zapisuje liczebniki główne i porządkowe
- stosuje skróty: kg, cm, l, godz., zł, gr, m

Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego

Uczeń/Uczennica:

- rozróżnia zdania i równoważniki zdań
- rozwija zdania
- zapisuje wypowiedzi o wskazanej liczbie zdań
- rozpoznaje zdania: oznajmujące, pytające, rozkazujące
- sprawnie przekształca zdania oznajmujące w pytające i nakazy oraz odwrotnie
- stosuje spójniki podczas tworzenia zdań złożonych
- wyodrębnia czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki
- uzupełnia zdania różnymi częściami mowy w odpowiedniej formie
- rozpoznaje czasy czasownika
- tworzy rodziny wyrazów
- tworzy wypowiedź, unikając powtórzeń i stosując wyrazy bliskoznaczne, zdrobnienia, zgrubienia
- wskazuje rymy w wierszu
- stosuje określenia: *rym*, *zwrotka*
- tworzy rymowanki
- wymienia różnice między wierszem a prozą

Osiągnięcia w zakresie samokształcenia

Uczeń/Uczennica:

- samodzielnie korzysta ze słownika ortograficznego
- rozwija swoje zainteresowania, tworząc np. tematyczne książeczki, plakaty, lapbooki

II. Edukacja matematyczna

Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych

Uczeń/Uczennica:

- określa kierunki na płaszczyźnie i względem różnych obiektów oraz różnych punktów widzenia
- planuje, koduje i odkodowuje ruch za pomocą umownych znaków
- czyta uproszczone plany, np. miasta, najbliższej okolicy
- podaje kierunek ze swojego punktu widzenia i punktu widzenia drugiej osoby
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej (długość, masa)
- posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos

Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności

Uczeń/Uczennica:

- liczy (w przód i wstecz) po 1 po 2, po 5, po 10, po 100
- liczy od podanej liczby w dowolnym zakresie
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w zakresie 1000
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr wybrane liczby do miliona
- wskazuje jedności, dziesiątki i setki w zapisie liczbowym
- posługuje się liczbami porządkowymi
- porównuje liczby w poznanym zakresie, stosuje znaki: $<$, $=$, $>$

Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami

Uczeń/Uczennica:

- sprawnie dodaje i odejmuje
- sprawnie mnoży i dzieli
- korzysta z własności działań
- dodaje i odejmuje w pamięci liczby jednocyfrowe i dwucyfrowe
- mnoży i dzieli w zakresie tabliczki mnożenia
- stosuje własne strategie obliczeń
- rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka, znaku zapytania itp.

Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych

Uczeń/Uczennica:

- analizuje i rozwiązuje proste zadania z treścią
- analizuje i rozwiązuje złożone zadania z treścią
- zapisuje w dowolny sposób rozwiązanie zadania z treścią – za pomocą rysunków, równości z okienkiem, działań, układania liczmanów
- odczytuje dane z diagramów
- tworzy diagramy na podstawie zebranych danych
- tworzy łamigłówki matematyczne
- wyjaśnia własne strategie rozwiązywania problemów matematycznych
- rozwiązuje łamigłówki matematyczne

Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych

Uczeń/Uczennica:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe figury geometryczne: kwadrat, prostokąt, koło, trójkąt, również w sytuacji, gdy na siebie nachodzą
- kreśli odcinki, kwadraty, prostokąty za pomocą linijki
- mierzy odcinki, długości boków za pomocą linijki
- podaje wyniki pomiarów długości – stosuje jednostki: cm, mm, km
- wyjaśnia związki między jednostkami długości
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi
- oblicza obwody: kwadratu, prostokąta, trójkąta
- wyróżnia symetrię w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka
- rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu

Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji

Uczeń/Uczennica:

- dzieli na dwie i cztery równe części, np. kartkę papieru, używa pojęć: połowa, dwie równe części, cztery równe części
- przelicza pieniądze, wie, co to jest reszta
- wykonuje obliczenia pieniężne
- zamienia złote na grosze i odwrotnie
- odczytuje godziny i minuty na zegarze
- wykonuje obliczenia dotyczące czasu
- zapisuje i odczytuje liczby rzymskie od I do XX
- zna pojęcie roku, nazwy miesięcy i dni tygodnia we właściwej kolejności oraz rozumie pojęcie *weekend*
- odczytuje i zapisuje datę
- odczytuje wskazania termometru
- porównuje temperatury
- szacuje, czy wystarczy pieniędzy na zakup określonego towaru
- szacuje, czy wystarczy czasu na wykonanie zadania

- szacuje ilość płynów
- szacuje masę towarów
- weryfikuje swoje szacunki za pomocą narzędzi do pomiaru
- szacuje liczbę i wielkość przedmiotów na podstawie ilustracji lub w realnych sytuacjach, posługuje się pojęciami: waży mniej/więcej
- używa określeń: kilogram, dekagram, litr, pół litra, ćwierć litra
- dokonuje obliczeń wagowych
- zna zależności między jednostkami masy
- posługuje się pojęciami: *brutto*, *netto*, *tara*
- wykorzystuje umiejętność kreślenia figur geometrycznych podczas zajęć technicznych, plastycznych i informatycznych

III. Edukacja społeczna

Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego

Uczeń/Uczennica:

- dba o dobre relacje z koleżankami i kolegami
- uczestniczy w klasowych i szkolnych uroczystościach
- zna i respektuje normy obowiązujące w szkole
- podaje przykłady zwyczajów i tradycji rodzinnych oraz narodowych
- zna i respektuje prawa i obowiązki ucznia
- wykazuje się empatią w stosunku do innych
- jest tolerancyjna/tolerancyjny wobec odmienności poglądów, wyglądu i zachowań innych ludzi
- stosuje zasady *savoir vivre*'u
- wie, że specjalne okazje wymagają odpowiedniego ubioru
- używa zwrotów grzecznościowych
- ocenia postępowanie swoje i innych
- wie, jak należy się zachować w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi
- umie w sytuacji zagrożenia powiadomić odpowiednie służby ratownicze
- potrafi przeprosić, poprosić, podziękować, wyrazić wdzięczność
- podaje swoje imię, nazwisko i adres
- wie, kiedy podać swój adres, a kiedy nie należy podawać swojego adresu
- opowiada ciekawostki historyczne dotyczące miejsca zamieszkania
- zna legendy i fakty związane z historią Polski i swojego miejsca zamieszkania
- rozumie pojęcia: umowa, porozumienie
- ma podstawową wiedzę na temat Unii Europejskiej
- uczestniczy w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie szkoły
- zna nazwy organizacji polskich i międzynarodowych działających na rzecz potrzebujących
- współpracuje w parze, grupie

Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym

Uczeń/Uczennica:

- przedstawia wybrane legendy dotyczące kraju, w którym mieszka

- zna fakty historyczne związane ze świętami narodowymi, historię odzyskania przez Polskę niepodległości oraz uchwalenia Konstytucji 3 maja
- zna barwy narodowe
- zna hymn narodowy
- zna zasady wywieszania flagi narodowej
- zachowuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu
- wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy, pierwszego Polski, obecnego prezydenta Polski
- wymienia nazwy stolic Polski
- prezentuje zabytki kilku polskich miast, w tym Krakowa i Warszawy
- wie, kogo można nazwać wielkim Polakiem, podaje informacje o wielkich postaciach z historii Polski
- zna dorobek minionych epok, ich wartości dla rozwoju człowieka i ich użyteczność do czasów obecnych: cyfry arabskie, cyfry rzymskie, papier, mydło, instrumenty muzyczne, druk itp.

IV. Edukacja przyrodnicza

Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego

Uczeń/Uczennica:

- rozpoznaje różne gatunki roślin i zwierząt polskich oraz egzotycznych
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta chronione w Polsce
- przypisuje poznane zwierzęta do poznanych grup; rozróżnia i opisuje ssaki, ptaki, gady, płazy, ryby, owady oraz pajęczaki
- rozpoznaje i nazywa części roślin
- zna budowę kwiatu
- zna warstwy lasu, potrafi przyporządkować rośliny i zwierzęta do danej warstwy
- zna bogactwa Ziemi i dzieli je na odnawialne i nieodnawialne
- rozróżnia przyrodę ożywioną i nieożywioną
- zna sposoby odżywiania się roślin i zwierząt
- potrafi wskazać sposoby przystosowania się roślin i zwierząt do środowiska, w którym żyją, np. rośliny i zwierzęta wodne
- wyróżnia cechy ekosystemów: jezioro, rzeka, morze, pole, staw
- potrafi wskazać zagrożenia dla ekosystemów wynikające z działalności człowieka
- poznaje rośliny i zwierzęta różnych kontynentów
- korzysta z atlasów, albumów przyrodniczych,
- opowiada o poznanych roślinach lub zwierzętach
- odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia
- hoduje roślinę doniczkową w klasie lub w domu: tulipan lub hiacynt
- wymienia prace gospodarskie, jakie należy wykonać w poszczególnych porach roku
- zna rośliny uprawiane w Polsce
- wymienia warunki potrzebne do życia roślinom i zwierzętom
- wymienia korzyści z hodowli zwierząt i upraw roślin
- wykonuje obserwacje i doświadczenia na podstawie pisemnej instrukcji
- tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego
- wie, co to jest recykling, używanie wielokrotne

Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku

Uczeń/Uczennica:

- przedstawia charakterystykę wybranych zawodów
- zna numery alarmowe
- wie, w jaki sposób wezwać pomoc
- wie, jak należy udzielić pierwszej pomocy
- zna zasady zachowania się w kontaktach z osobami obcymi
- wie, jak dbać o siebie, by być zdrowym
- wie, do czego prowadzi niewłaściwa dieta
- wymienia wartości odżywcze podstawowych produktów żywnościowych
- prowadzi obrazkowy kalendarz pogody

- nazywa zjawiska atmosferyczne
- odczytuje informacje z map pogody
- zna podstawowe znaki drogowe
- zna zasady korzystania z urządzeń elektrycznych
- zna podstawowe zasady bezpieczeństwa w szkole
- sprawdza informacje, zadając pytania osobom dorosłym
- zna zasady bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń cyfrowych

Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej

Uczeń/Uczennica:

- określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz najbliższej okolicy
- nazywa status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto)
- określa cechy charakterystyczne form terenu w najbliższej okolicy
- wskazuje na mapie stolicę i najważniejsze miasta w Polsce, Wisłę, Morze Bałtyckie oraz krainy geograficzne
- czyta proste plany
- wskazuje kierunki na mapie
- wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju
- wymienia kilka zabytków Warszawy
- przedstawia charakterystyczne dla Polski gałęzie gospodarki
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym
- nazywa planety Układu Słonecznego

V. Edukacja plastyczna

Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń

Uczeń/Uczennica:

- wyróżnia w kompozycjach poznane kształty w różnym ułożeniu oraz zachodzące na siebie
- określa różnice i podobieństwa w dwóch lub w kilku zestawionych obrazach
- interpretuje treść obrazu, określa nastrój dzieła i emocje, które ono wywołuje

Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej

Uczeń/Uczennica:

- wykorzystując wybrane techniki, tworzy prace plastyczne
- wykonuje proste przedmioty użyteczne, rekwizyty (np. kartki okolicznościowe, upominki)
- samodzielnie dobiera materiały potrzebne do wykonania pracy, odmierza ich ilość
- wykorzystuje narzędzia informatyczne (edytory grafiki) do tworzenia prostych obrazów na dany temat

Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych

Uczeń/Uczennica:

- rozpoznaje i nazywa wybrane sztuki plastyczne
- nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów malarzy, rzeźbiarzy

VI. Edukacja techniczna

Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy

Uczeń/Uczennica:

- utrzymuje porządek w miejscu pracy, sprząta po sobie
- planuje i realizuje projekty samodzielnie lub w grupie
- rozsądnie używa materiałów potrzebnych do wykonania pracy (wykorzystuje materiał do końca, używa materiałów przeznaczonych do recyklingu)
- w bezpieczny sposób posługuje się narzędziami, np. nożyczkami, zszywaczem
- dokonuje samooceny pracy i oceny koleżeńskej zgodnie z podanymi kryteriami

Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń/Uczennica:

- wykonuje kilkuetapowe zadanie zgodnie z poznaną instrukcją
- wykonuje przedmioty użytkowe, korzystając z różnych materiałów
- planuje, organizuje i wykonuje pracę/przedmiot/model zgodnie z własnym sposobem pracy
- wykonuje proste formy przestrzenne

Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych

Uczeń/Uczennica:

- zna ogólne zasady działania urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym
- zna podstawowe zasady bezpiecznej pracy z wykorzystaniem narzędzi i urządzeń
- posługuje się podczas pracy narzędziami pomiarowymi

VIII. Edukacja muzyczna

Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki

Uczeń/Uczennica:

- słucha z uwagą dźwięków z bliskiego otoczenia i je identyfikuje
- słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową
- aktywnie słucha wybranych utworów muzyki klasycznej, muzyki ludowej

Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej

Uczeń/Uczennica:

- śpiewa melodie, wykorzystując sylaby solmizacyjne
- wykonuje tematy rytmiczne, wykorzystując sylaby rytmiczne
- w różnych okolicznościach nuci poznane proste melodie, wyliczniki, piosenki
- śpiewa ze słuchu wybrane piosenki, kolędy i pastorałki, hymn szkoły, hymn państwowy

Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec

Uczeń/Uczennica:

- porusza się i tańczy w zabawach muzyczno-ruchowych
- tworzy swobodne improwizacje ruchowe do utworów muzycznych
- tańczy kroki podstawowe wybranych polskich tańców narodowych

Gra na instrumentach muzycznych

Uczeń/Uczennica:

- gra na instrumentach perkusyjnych
- akompaniuje do wybranych fragmentów utworów muzycznych, wykorzystując instrumenty perkusyjne lub efekty akustyczne
- gra na instrumencie melodycznym

Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku

Uczeń/Uczennica:

- dekoduje i koduje prosty zapis dźwięków za pomocą nut
- posługuje się literowymi nazwami dźwięków w gamie C-dur
- zna i posługuje się pojęciami oraz znakami związanymi z notacją muzyczną
- rozróżnia wybrane formy zapisu dźwięków

IX. Wychowanie fizyczne

Osiągnięcia w zakresie profilaktyki zdrowia i bezpieczeństwa

Uczeń/Uczennica:

- przestrzega zasad higieny osobistej
- wie, jak aktywnie spędzać przerwy, weekendy czy wakacje
- rozpoznaje i nazywa różnorodne formy aktywności fizycznej
- podejmuje aktywność fizyczną, mającą na celu utrzymanie zdrowia i zapobieganie wadom postawy
- wykonuje rozgrzewkę i rozumie jej cel
- systematycznie, wytrwale i świadomie wykonuje ćwiczenia fizyczne oraz podejmuje nowe wyzwania ruchowe

Osiągnięcia w zakresie sprawności fizycznej

Uczeń/Uczennica:

- chodzi i maszeruje ze zmianą kierunku i tempa, z zachowaniem rytmu i koordynacji,
- biega na krótkich dystansach ze zmianą kierunku i tempa,
- skacze, podskakuje i przeskakuje (np. obunóż i jedenonóż w miejscu i ruchu, pokonuje przeszkody o różnej wysokości i szerokości)
- skacze w dal dowolnym sposobem z miejsca i z rozbiegu

- wspina się na niskich wysokościach
- czołga się w różnych kierunkach i pod przeszkodami
- rzuca jednorącz małymi przyborami do celu nieruchomego i ruchomego
- podaje przybory oburącz sprzed klatki piersiowej i znad głowy
- odbija piłki – oburącz lub jednorącz w górę i w kierunku partnera
- toczy, podnosi i przenosi przybory
- celuje i trafia do wyznaczonego celu – rzucając, kopiąc, odbijając i uderzając przybór
- utrzymuje równowagę w pozycjach statycznych i dynamicznych z przyborem i bez
- wykonuje rotację ciała wokół osi pionowej i poziomej (np. obrót w miejscu i ruchu, przewrót w przód z przysiadu podpartego)
- wykonuje skręty i zwroty w sposób kontrolowany
- utrzymuje prawidłową postawę w różnych pozycjach

Osiągnięcia w zakresie zabaw i gier ruchowych, gier zespołowych oraz rekreacyjnych

Uczeń/Uczennica:

- wykonuje ćwiczenia rytmiczne przy muzyce
- uczestniczy w zabawach i grach ruchowych, grach zespołowych, z wykorzystaniem dostępnego sprzętu sportowego
- koźluje w miejscu i ruchu
- podaje i chwyta, odbija, uderza i prowadzi piłkę
- współpracuje z innymi przy tworzeniu i realizacji zabaw ruchowych
- korzysta z dostępnego sprzętu sportowego
- przestrzega zasad *fair play* w zabawach i grach ruchowych oraz grach zespołowych